THE DAILY HEBREW JOURNAL
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd.
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 5

די פאליאקען זענען נאה אלץ ביי זייף ווידער ארבייט

מיט א שטיקעל צייט צוריק האבען מיר אין "זשורנאל" איבערגעגעבען די נייעס, וועגען דער קאמיסיע פון פיילישען סיים, וועלכע האט אונטערזוכט מעשה פינסק. די באטרעפענדע קאמיסיע האט אריינגעבראכט איהר באריכט, לויט וועלכען עס איז פעסטגעשטעלט די גאנצע שולד פון די פיילישע בעאמטע, וועלכע האבען פאראורזאכט די שחיטה, דער באריכט האט אויך רעקאמענדירט געוויסע באשטראפונגען אין פאר־גימונגען, אין עס האט געהייסען אז פיילען זאלען שוין יעצט גוט און פרום.

אבער צו דערזעלבער צייט, וואס דער באריכט איז שוין לאנג אין די פארלאמענטס־פראטאקאלען, און פארשפרעכונגען אין פאראדר־נונגען זענען געגעבען געווארען, - אז מען זאל מעהר ניט מאכען קען אי־בערפאלען, קומען ניט נור פאר קיין איינצעלנע אנפאלען, אדער עקס־צעסען, ווי מען רופט זיי יעצט אן אין פיילען, נאר אפטמאהל נעהמען זיי אויך אן א מאסען־באראקטער.

די פיליש־אידישע פרעסע איז פול מיט אזעלכע אינצידענטען, און עס וואלט פארנומען ציפיעל פלאץ, מיר זאלען ציטירען אפילו א טייל פון זיי, אבער דער איינער פאל, וועלכען מיר ברענגען ווייטער צייגט איבערגענוג, אז ניט נור באפאלען סאלדאטען די אידישע פאמאזשירען אין די אייזענבאהנען, אין עהנליכעס, נאר זיי נעהמען אויך אן גאנץ אפט מאמענטען פון אן ארגאניזירטען איבערפאל, עהנליך צו די פאג־ראמען פון די לעצטע יאהרען.

שרייבט דאס לעמבערגער "טאגבלאט":

זונטאג אויענט זענען צוליעב דער אויפפיהרונג פון זשעראמס־קיס "פאנאשניצע" אין פיילישען טעאטער ווידער פארגעקומען סקאנדאלען, אבער שוין אין נאס. פון פוילישען אקאדעמישען הויז אויף סענאטארסקא נאס, וואו די גאנצע פוילישע שטודירענדע יוגענד — צווישען זיי אויך א סך אפיציערען און סאלדאטען — האט זיך פארזאמעלט, האט זיך א גאנצער צוג פון עטליכע הונדערט פערזאן געלאזט צום פוילישען טעאטער, ארום וועלכען זיי האבען געבילדעט א קארדאן. שוין אויף וועג האבען זיי יעדען פאר־ביינגעהענדען פארטשעפעט און ווילד אבגעשטויסען פון טראטואר, זיינענדיג ביים טעאטער פוילישע נאציאנאלע ליעדער, גלייכצייטיג געשלאגען יעדען, וועלכער האט ניט געוואוסט וואס דא קומט פאר אדער סתם צופעליג ניט אראבגענומען דאס היטעל.

נאך דער געענדיגטער פארשטעלונג האט זיך א טייל אין גע־שלאסענע רייהען געלאזט גערהען אין די פינסטערע אידישע געס־לאך, אן אנדער גרופע האט מארשירט צום אידישען טעאטער, אויף וועג צום האטעל "בריסטאל" האבען זיי מערדעריש געשלא־גען א געוויסען עדמונד וואלד (לאסאווסקי) א יונגען מענשען, וועל־כער האט זיך אויסגעלייענט אלס קעמפער ביי דער עראבערונג פון לעמבערג. עס האט איהם ניט געהאלפען זיין שרייען אז ער איז א גיטער פאליאק און אז ער האט פארן פוילישען לעמבערג געקעמפט. מען האט איהם מיט שטעקענס צוהאקט דעם קאפ.

ביים אידישען טעאטער האבען זיי די אידען, וואס זענען ארויס־געגאנגען פון דער פארשטעלונג און האבען ניט מעהר געהאט די געלעגענהייט זיך צוריקצוציהען, געשלאגען און מיט זלזולים בע־ווארפען. פארן קאפע הויז "ווארשאווא" האט זיך דער צוג אב־געשטעלט, אויסגלאשען די גאסען לאמפען און אנגעהויבען שרייען: "פרעטש ז' זשידאסי!" אין קאפע הויז איז עטשטאנען א פאניק, בפרט צווישען די פרויען פון וועלכע א טייל האט געהלשט.

מיר קאנסטאטירען מיט צופריעדענהייט, אז די אידישע בעפעלקערונג האט ניט קוקענדיג אויף דער פראוואקאציע זיך פער־האלטען מיט ווירדע און זיך ניט געלאזט ארויספיהרען פון איהר קאלטבלוטיגקייט.

בלויז די אידישע קאלטבלוטיגקייט האט געראטעוועט לעמבערג פון א צווייטען פאגראם. און דאס אלעס קומט פאר דאן, ווען פוילען פארשפרעכט אזוי פייערליך פאר איידאפא איהר אידען פרייהייטקייט.

גיב א קראץ דעם ריס, און עס וועט ארויסקריכען דער טאטער — זאגט אן אלט שפריכווארט. און אויף פוילען ווייזט אויס קען עס נאך אויף א לאנגע צייט אנגעזעהען ווערען מיט אן אנדער נוסח — גיב א קראץ דעם פאליאק, און עס וועט ארויסקריכען דער פאגראמשטשיק.

סיידען זייערע יעצטיגע מפלות, וועלען זיי אפשר אביסעל אויס־קוריר ען ברענגען צו זיך.

ווערט א קאנפערענץ גערופען

זייט מיר האבען באקאנט געמאכט וועגען דעם נייעם פלאן, מיט וועלכען עס טראגען זיך יעצט ארום די פאלקס פאראיין מיטגליעדער, זענען גרינדען א בית יתומים, האבען זיך צו אונז געווענדעט פיעלע פערזאנען מיט דער פראגע, ווען ווערט שוין די ארבייט אונטערגענומען?

די אידישע טאראנטא איז אימער באריים געווען צו העלפען נויטליכע פלענער וועלכע זענען פארגעלייגט געווארען אין צייט, און וועלכע האבען באצווועקט הילף פאר א טייל פון דער באפעלקערונג.

אויך דער פלאן ווי פארגעלייגט פארדיענט די גיטיגע אויפמערק־זאמקייט. עס ווענדעט זיך בלויז ווי אזוי די ארבייט וועט אונטערנומען ווערען, ווי אזוי דער פונדאמענט פאר דעם וועט געלייגט ווערען. און אבוואהל דער פאלקס פאראיין, איז דער גייסטיגער באשאפער פון'ם פלאן, וואלט דאך פיעל ראטזאמער געווען אז די ארבייט זאל ניט אונ־טערגענומען ווערען אויף אייגענער פארנטווארטליכקייט.

דער פאלקס־פאראיין האט דערווייל געגעבען אייגענע ארבייט. ווי מיר ווייסען איז ער אויך באגרענעצט אין טוער און בייזען אזא אינסטי־טוציע אויף אייגענע אחריות, וואלט בלויז געמיינט שעדיגען די אינטער־געהמונג. אדער שאפען א קאריקאטור פון איהר.

דאס מיינט אבער ניט אפצישוואכען די באגייסטערונג דערפאר, נאר פארקעהרט. עס איז די פליכט פון יעדע מיטגליעדעה, דער חוב פון די, וועלכע האבען דעם פלאן אויפגענומען און פארפאלקאמט, אז זיי זאלען די לאזונג דערפאר פארנאנדערטראגען איבעראל, אין זעהן אז די אידי־שע טאראנטא, זאל פאראינטערעסירט ווערען אין דעם.

א קאנפערענץ פון אלע שטאדטישע ארגאניזאציעס, מוז איינבער־ופען ווערען. פאר וועמען דער פלאן זאל פארגעלייגט אין דיסקוטירט ווערען. די ארבייט מיז אויסגענוצט ווערען אין דער פילסטער מאס, ווייל אזא אינסטיטוציע נייטיגט זיך אויסער אין איהר אויפבוי אויך, אין שטענדיגע סימפאטיזירער אין גערלט געבער.

די ארבייט מיז גלייך אונטערנומען ווערען, די יעניגע וועלכע האבען דעם פלאן געשאפען, מוזען איהם העלפען פארווירקליכען, אזוי זאל יעדער איד, טאן אדער פרוי, זאל אין איהם זיין פאראינטערעסירט.

זאל דארום דאס ערשטע זיין, א קאנפערענץ איינבערופען פון'ם פאלקס פאראיין, וואו עס זאל באקאנט געמאכט ווערען די גאנצע נוי־טיגע ארבייט. אין דאס איבעריגע וועט שוין ממילא קומען.

די יעניגע וועלכע זענען פאראינטערעסירט, וועלען געוויס זעהן דיעזע מיטהילף צו געבען, אין פאראינטערעסירען די, וועלכע ווילען אויסבויען אינסטיטוציע אויסבויען

בריעף פון ענגלאנד

פון בן דוב.

אז ענגלאנד איז יעצט דער וועלט צענ־טער, איז גענוג בכוזה דורכצולייענען די פרעעס און זיך דאס צו איבערצייגען, ווייל וואו עס ווערט יעצט א קויל אויס־געשאסען, פאלט זי אין ענגלאנד.

שיסען די אנטי באלשעוויקעס אויף די באלשעוויקעס פאלען די קוילען אויף ענגלאנד.

שיסען די באלשעוויקעס צוריק, פאלט דאס ווידער אויף'ן זעלבען פלאץ, ווייל א גרויסע צאהל אמוניציע איז דאך שלא בכונה אכיינגעפאלען אין זייערע הענט.

שיסען די פאלראטען פון קינג אף העד־זשאס אין מעסאפאטאמיען, אויף די סאל־ראטען און נאכפאלגער פון עמיר אדער פארקעהרט, פאלען אלץ די קוילען אין ענגלאנד.

די דזילי עקספרעס איז די טעג ארייסגעקומען מיט א גוואלד געגען דער בלאטענדער פאליטיק אין דער מיטעל איסט, סטיטיט פרעגט זי עד מתי, וועט דער ענגלישער טעקס צאהלער ליי־דען אין טראגען דעם יאך פון קריג אין דער מיטעל איסט.

דער "פארוין אפיס" שטיצט דעם קעניג הערזשעס און דער ענגליש אינדיען אפיס שטיצט דעם עמיר פון הערזשאס, דער באוווסטער קאלאנעל לאורענס וועל־כער האט אין צייט פון דער מלחמה אר־גאניזירט דעם אראבישען עקספעדיציע אין מעסאפאטאמיען און אין סיריען געגען די טערקען, קומט ארויס אין דעם דעלבען "עקספרעס" געגען דער פאליטיק אין דער מיטעל איסט און ווארענט די רע־פיערונג באצייטענס.

די פאליאקען זיינען (אזוי זאגט די פרעסע) איבער די באלשעוויקעס פרעהט מען זיך. די באלשעוויקעס האבען גע־לאנדט אן ארמיי דורכ'ן קאספישען ים אין פערסיען און מאבען פראנטעס, שרעקט מען זיך.

אין אירלאנד שטייגט די טעמפעראטור יעדען טאג, די ארבייטער עגזזאמען זיך אויסצולאדען אמוניציע קליידער און שפייז פאר דער 50 טויזענדער ארמיי וואס ענגלאנד האט דארטען. זיי סטרא שען מיט א סטרייק איבערן גאנצען לאנד.

זיי האבען אפעלירט נאך שטיצע צו די ענגלישע ארבייטער, און די פראגע שטעהט יעצט פאר א קאנפערענץ פון דער טריפעל אליענס. די קאנפע־רענץ דארף דא שטאטפינדען, און די רעגיערונג שיקט דערווייל נאך אירלענד פרישע רעגימענטען. די פרעסע איז מיט דער מיינונג אז די רעגיערונג זאל באר־גוצען סאלדאטען אויף אויסצולאדען און אנצולאדען אמונישאן. און גיט אנצו־הערען דער "טריפעל אליענס" זיי זאלען פארשטעהן צוליעב וואס די סאלדאטען ווערען געשיקט, ווי אויף צוליעב די דייבעריין און מארדען פון די "סין פיי־נערס" וועלכע זיינען נאך ערגער פון די באלשעוויקעס.

פון דעם באשלוס פון דער טריפעל אליענס הענגט אפ א סך דער אויסגאנג פון די געשעהענישען יעצט און וואס וועט לען ערשט פארקומען אין אירלאנד.

עס דארף פארקומען א ספעציעלער קא בינעט זיצונג וועגען איירישען קריזיס, צו וועלכען עס זיינען איינגעלאדען געווא־רען לארד פרענטש און הער גרינוואוד, געוועזענער סעקרעטער פון אירלאנד.

די באוועגונג פון די ענגלישע שטאאטסמענער נאכצוגעבען אביסעל און פרייער מאכען די שוין עתוואקסענע קא־לאניע טעכטער און זיי אויף אריינגעהן מען אלס פארטנערס אין דער אימפעריע האלט ביים פארווירקליכט ווערען. די גאנצע שטערונג איז — די שלעכטע איירישע טאכטער. די ענגלישע פרעסע רופט אן די פאראייניגונג פון די טעכטער מיט דער מאמע קאונטרי "די בריטיש ליעג אף נייסאנס".

בעפאר מיט א שטיקעל צייט ווען אן אנדער פלאן איז מען געווען שטארק באגייסטערט פאר דער ליעג אף נייסאנס האט מען דא געזאגט וואס הארפען מיר א ליעג אף נייסאנס, ווען מיר זעלבסט זענען א ליעג אף נייסאנס, און גראדע יעצט ווען די בריטישע ליעג ווערט פעס טער צוזאמענגעצויגען געהט ניט אוועק א טאג ווי עס זאל ניט געשריבען אדער אפיציעל געדעדט ווערען ווענען דער ליעג אף נייסאנס.

די מויפט וויכטיגקייט אין דער פרעסע איז אויך דער לארד האנטער רעפארט ווענען די געשעהענישען אין אינדיען. העצטען אפריל, און ווענען דאס אנקור מען פון מר. קראסין דער באלשעוויסטי־שער קאמיסאר נאך לאנדאן.

איהר געדענקט געוויס אז לעצטען יאהר האט מען אין ענגלאנד שטארק געלויבא דעם בריגאדיר גענעראל דייאר אויף ווע־מענס באפעהל עס זיינען 800 אינדיאנער דערשאסען געווארען און טויזענד פאר־וואונדעט. אט מיט דעם שריט האט גענעראל דייאר ממש דערשטיקט די אונ־רוהען וואס האט זיך געזאלט פארשפרוי־טען איבער גאנץ אינדיען ענגען ענגלאנד. יעצט קומט די לארד האנטער קאמישאן און זעצט דעם גענעראל אוועק אויף דער באשולדיגונגס שטוהל.

ערשטענס איז דער באפעהל צו שיסען אין אן אומבעוואפענטער מאסע געווען אהן א שום ווארנונג צו זיי. צווייטענס האט דאס שיסען צו לאנג געהייערט.

דער מאיאריטעט באריכט איז אז גענע־ראל דייאר האט געטון זיין פליכט, און געהאנדעלט נאך זיינע פראנטווארטליכ־קייטען און דער מינאריטעט באריכט איז אז זיין טאט איז געווען גענען הומאניטעט פריינסיס און אנטי בריטיש. דער גע־נעראל איז יעצט אין לאנדאן. די אינדי־שע רעגיערונג איז שטארק ניט צופריעדען מיט דעם מאיאריטעט באריכט. דער באריכט דארף די טעג דיסקוטירט ווערען

ציוניסטען און ארץ ישראל אידען

פון לעא קעניג.

אלץ בולטער און בולטער ווערט לעצטענס דער אונטערשיעד צווישען דעם ציוניסט און דעם פאלעסטינער.

פסיכאלאגיש זענען זיי ווייט איינער פון צווייטען טאקע כרחוק מזרח ממערב אזוי אז צייטענווייז קען זיך דאכטען אז דער אידישאל זייערער איז ניט איין, דערזעלבער.

דער ציוניסט (אין פארגלייך צום פא לעסטינער) איז דאס רוב א בעל מליצה א פראזען ווארפער. דער פאלעסטינער ווידער איז דאס רוב ניכטער און רע־אליסט.

דער ציוניסט רעדט פון "ציון", דער פאלעסטינער פון "לאנד".

בנוגע דער ארץ ישראל פראגע רעדט דער ציוניסט מיט התלהבות וועלכע כא־ראקטערעזירט איהם אליין. דער פאלעס טינער רעדט וועגען דעם לאנד ווי א פאכמאן, אהן באפוצאכצען, אט אזוי ווי עס איז.

און ניט נאר וועגען ארץ ישראל אליין רעדען זיי, דענקען און פיהלען פאר־שיעדען, נאר אויך בנוגע דער פראגע וועגען תוי־לארץ.

פון דער ציוניסטישער פראפעסיא־נעלער שנאה צום גלות ווייסען ניט די פאלעסטינער אידען.

אמת זיי, די פאלעסטינער אידען האב־בען דאס געפיהל, אז דאס גאנצע גלות אידענטום קוקט אויף זיי אין וואכט אויף זיי, אבער דערפאר ווייסען זיי אויך, אז דאס גלות אידענטום איז זייער שטוי־צע און האבען אפילו א דרך ארץ פארן גלות ווי פאר א גרויסער טראגישער מאכט.

מערקווירדיג לאיאל זיינען זיי צו אלעס וואס ווערט פון אידען געשאפען גלות, אין דער צייט ווען דער ציוניסט לעבענדיג אין שאפענדיג אין גלות האט קיינמאל קיין גוט ווארט ניט פאר דעם גלות.

אויך בנוגע דער שפראכען פראגע איז דער פאלעסטינער דאס רוב ניט קיין זשארגאן פרעסער ווי דער ציוניסט אין גלות.

אויף די ברענעס פון יפו אין די אי־דישע קאלאניעס הערט איהר זעהר אפט אידישע פאלקס ליעדער. אין דער צייט ווען דער רוב ציוניסטען אין גלות אויף זייערע שמחות געהען ניט ווייטער פון "יחי־לילי".

ווער פראפיטירט דער ארבייטער אדער ארבייטס־געבער?

פון בן לוי.

אימיצער פראפיטירט, אימיצער ספעקולירט, אימיצער האט געבראכט דערצו, אז דאס לעבען זאל אזוי טייער ווערען און אז די נייטיגסטע אר־טיקלען, אהן וועלכע א מענש קען זיך ניט באגעהן, זאלען ווערען הימעל הויך אין פרייז.

ווער איז שולדיג אין דעם? ווער האט געבראכט דערצו? ווער האט דאס אלץ פאראורזאכט? אדער אפשר וואס האט געבראכט צו דעם? ווארים עס זיי־נען דא גענוג מענשען, וועלכע באוויי־זען, אז קיינער איז ניט שולדיג אין דעם, נאר די אימשטענדען. די מלחמה, דער פאקט וואס געלט איז וואלוועל געווארען דער פאקט וואס געלט איז אזוי טייער געווארען. יא, אי וואלוועל, אי טייער געווארען. מען גיט אן אלס תירוץ, אי דאס, אי יענעס.

פאראן מענשען, וואס זאגען, אז שולדיג אין דעם זיינען אלע: אי די אר־בייטער, אי די ארבייטסגעבער. פרובט אריינגעהן אין א קראם קויפען עפעס אין, ווען איהר פראטעסטירט געגען די הויכע אונמעגליכע פרייזען, ראמט מען אייך אריין א סוד אין אויער, אז שול־דיג אין דעם איז דער ארבייטער. "מען מוז דאך אלע מאנטאג אין דאנערשטאג העבעדען". די ווייזשעס פון די ארבייט־טער", באלאנט מען זיך פאר אייך.

איהר טראכט זיך, אז דאס איז דאך טאקי אמת, ווארים עס איז דאך א פאקט, אז די ארבייטער פארדיענען איצט פיעל מעהר ווי זיי האבען פריהער פאר־

אין דער האוז אף קאמאנס.

עס וואלט געווען אינטערעסאנט צו הערען דעם רעפארט וועגען די גענעראלע אין ארץ ישראל. ספעציעל פון ירושלים וועגען דעם דארטיגען אינצידענט און צו זאמענשטויס.

בנוגע דעם סאוויעט שליח קראסין איז די פרעסע אין א פארלעגענהייט. די קאנסערוואטיווע פרעסע איז ברוגז אויף לויד דזשארדזש וואס ער חבדט זיך מיט מערהדערס. א טייל פון דער ליבעראל־לער פרעסע טרייסט דעם עולם אז קיין פאליטיק וועט מיט קראסין ניט פארהאנ־דעלט ווערען. די קלעהרעע מחות אין ענגלאנד אבער די לאנגע גאנץ אנדערש. און קומען ארויס אפען. זיי זאגען אז נאך'ן דורכבאל פון קאלס־שאקען אין דעניקין מוז די ענגלישע פא־ליסי בנוגע רוסלאנד באשטימט ווערען.

מען שמועסט דאריבער אז קראסין וועט אויף איינגעלאדען ווערען צום קאנפע־רענץ מיט די דייטשע פערטרעטער. מיט איין וואָרט ענגלאנד אין יעצט דער וועלטס פאליטישער צענטער און לויד דזשארדזש איז דער פיהרער, וועט לויד דזשארדזש מאכען דעם געוואנטען שריט צו א פארשטענדיגונג מיט דער רוסישער סאוויעטען רעגיערונג דורך קראסינען וועלען מיר ארויסטרעטען אויף'ן שוועל פון דעם קומענדען וועלט פריעדען.

אין וויל מען וויסען ווי אזוי צו רעגי־רען אויף די פארשיעדענע פאזיטיווע און נעגאטיווע ערשיינונגען פון פאליטישען ציוניזם בכלל איז מיר דאכט אמבעסטען זיך צו הערען צום רופק פון יונגען אידי־שען פויער אין ארץ ישראל.

ער, אין די פארשיעדענע טריי־בונען און דרשנים וועלען פולייכט ריכ־טיג שטעלען און אנווענדען אייערע גע־פיהלען.

יעדער איד אין גלות דארף נעהענטער זיין באקאנט מיט דער אידישער פרעסע אין ארץ ישראל, וועלכע איז סוף כל סוף א פיעל געטרייערער שפיגעל פון פראקטישען ציוניזם ווי די אפיציעלע ארגאנען.

אמת דער יונגער אידישער פויער אין ארץ ישראל, דער שומר און־די דארטיגע פרעסע וועלען ביי אונז אוועקרויבען א סך פון אונזער התלהבות און זיסע אי־לוזיעס.

אבער דערפאר, אויסניכטערענדיג אונז וועלען זיי אונז אפשר ארויספיהרען אויהן אמת'ען וועג און דערמיט אויף דער נעהענטערען פיעל מעהר דעם ציוניזם צו זיין ציעל.

די־צייטען פון דער ציוניסטישער אני־טאציע געהען דאך סאי ווי פאראיבער.

דאס ווארט באקומען די ראליסטען, אבער דערפאר טיכטיגע פאר־לעסטינער אידען.

אימיצער פראפיטירט, אימיצער ספעקולירט, אימיצער האט געבראכט דערצו, אז דאס לעבען זאל אזוי טייער ווערען און אז די נייטיגסטע אר־טיקלען, אהן וועלכע א מענש קען זיך ניט באגעהן, זאלען ווערען הימעל הויך אין פרייז.

ווער איז שולדיג אין דעם? ווער האט געבראכט דערצו? ווער האט דאס אלץ פאראורזאכט? אדער אפשר וואס האט געבראכט צו דעם? ווארים עס זיי־נען דא גענוג מענשען, וועלכע באוויי־זען, אז קיינער איז ניט שולדיג אין דעם, נאר די אימשטענדען. די מלחמה, דער פאקט וואס געלט איז וואלוועל געווארען דער פאקט וואס געלט איז אזוי טייער געווארען. יא, אי וואלוועל, אי טייער געווארען. מען גיט אן אלס תירוץ, אי דאס, אי יענעס.

פאראן מענשען, וואס זאגען, אז שולדיג אין דעם זיינען אלע: אי די אר־בייטער, אי די ארבייטסגעבער. פרובט אריינגעהן אין א קראם קויפען עפעס אין, ווען איהר פראטעסטירט געגען די הויכע אונמעגליכע פרייזען, ראמט מען אייך אריין א סוד אין אויער, אז שול־דיג אין דעם איז דער ארבייטער. "מען מוז דאך אלע מאנטאג אין דאנערשטאג העבעדען". די ווייזשעס פון די ארבייט־טער", באלאנט מען זיך פאר אייך.

איהר טראכט זיך, אז דאס איז דאך טאקי אמת, ווארים עס איז דאך א פאקט, אז די ארבייטער פארדיענען איצט פיעל מעהר ווי זיי האבען פריהער פאר־

דינט. איהר ווייסט דאך פון זיך אליין סיי איהר זייט אליין אן ארבייטער, אדער אן ארבייטסגעבער, אבער איז דאס טאקי אזוי? איז טאקי דער ארביי־טער אויך שולדיג אין דעם אונערטרעג־ליכען יקרות? איז ער שולדיג אזוי פיעל אזוי דער ספעקולאנט, דער ארבייטסגע־בער? די גרויסע קאפיטאליסטען שריי־ען, אז עס איז אזוי. זיי שרייען, אז די ארבייטער זיינען די איינציגע שול־דיגע. ווען עס האט אויסגעבראכען דער פארלוירענער שטאל סטרייק, האט דער קאפ פון דיזען טראסט, ריכטער גערי, געשוואָרען, אז ער צאהלט איצט די אר־בייטער אזוי פיעל, אז זיי זיינען די ערגי־סטע פראפיטירער.

מיר געפינען אויף דעם אן ענטפער אין אן ארבייט, וואס עס האט ערשט פארעפענטליכט דער באאנטטע עקא־נאמיסט ז. דזש. לאק. מר. לאק איז אנגעשטעלט געווארען פון די יוניאנס פון דאהן ארבייטער, אז ער זאל פאר זיי אויסגעפינען די גענויסטע סטאטיס־טישע ציפערן וועגען דער פארוואנד־שאפט צווישען דעם שטייגענדען יקרות און די ארבייטער מוזיקשעס. דיזע יו־נאנס פארערען א העכערונג פון זייער געהאלט, און מען ענטפערט זיי רק, אז זיי קריגען שוין אזוי אויך ציפיעל. אז זיי קריגען ניט צופיעל, נאר צופיעל ניט גענוג, ווייסט די באהן ארבייטער פון דעם לאק, וואס עס איז געווארען ביי זיי אין די קעשענעס. עס איז אמת, אז זיי קריגען איצט מעהר ווי פריהער, עס איז אבער ווייטער אמת, אז זיי צאהלען איצט פיעל טייערער, ווי פריהער פאר די זאבען. אהן וועלכע זיי אין זייערע פאמיליעס קענען ניט לעבען. זיי ווייס־טען, אז פאקטיש קריגען זיי ווייניגער ווי פריהער. זיי קריגען מעהר געלט, אבער פאר דעם געלט וואס זיי קריגען, קענען זיי קויפען א סך ווייניגער זאַ־כען ווי פריהער פאר דעם ווייניגער געלט.

מר. לאק האט געהאט א פריינ־ציטרים צו אלע רעגירונג, אויסקינסטע וועגען די פרייזען און די פארדיענסטען פון די גהיוסע קאפיטאליסטען. ער האט געהאט א צוטרים צו דיביכער, אזוי עס ווייגען. פארשריבען די געלדער, וואס די גרויסע פאבריקאנטען און הענדלער צאה־לען צו דער רעגירונג אין דער פארמע פון טעקסעס אויף פארדיענסטען. ער האט געהאט א שטאב פון געאיבטע סטאטיסטיקער אין זיין דיענסט און האט דערנאך פארעפענטליכט אלע רעזולטא־טען פון זיינע אונטערזוכונגען אין א גרויס ווערק, וואס איז צוגעשטעלט גע־ווארען צו די באהן מאגנאטען און צו די געזעצגעבער.

ער פאנגט אן זיין ארבייט מיט א קורצער הקדמה. מען האט ניט לאנג געפרעגט דעם באאנטטען עקאנאמיסט, פעליקס וואַרבורג, ווער איז נאך זיין מיינונג נאך א פראפיטירער, אדער א ספעקולאנט, ווי מען רופט דאס אין

אין וויל מען וויסען ווי אזוי צו רעגי־רען אויף די פארשיעדענע פאזיטיווע און נעגאטיווע ערשיינונגען פון פאליטישען ציוניזם בכלל איז מיר דאכט אמבעסטען זיך צו הערען צום רופק פון יונגען אידי־שען פויער אין ארץ ישראל.

ער, אין די פארשיעדענע טריי־בונען און דרשנים וועלען פולייכט ריכ־טיג שטעלען און אנווענדען אייערע גע־פיהלען.

יעדער איד אין גלות דארף נעהענטער זיין באקאנט מיט דער אידישער פרעסע אין ארץ ישראל, וועלכע איז סוף כל סוף א פיעל געטרייערער שפיגעל פון פראקטישען ציוניזם ווי די אפיציעלע ארגאנען.

אמת דער יונגער אידישער פויער אין ארץ ישראל, דער שומר און־די דארטיגע פרעסע וועלען ביי אונז אוועקרויבען א סך פון אונזער התלהבות און זיסע אי־לוזיעס.

אבער דערפאר, אויסניכטערענדיג אונז וועלען זיי אונז אפשר ארויספיהרען אויהן אמת'ען וועג און דערמיט אויף דער נעהענטערען פיעל מעהר דעם ציוניזם צו זיין ציעל.

די־צייטען פון דער ציוניסטישער אני־טאציע געהען דאך סאי ווי פאראיבער.

דאס ווארט באקומען די ראליסטען, אבער דערפאר טיכטיגע פאר־לעסטינער אידען.

אין אויך צו דער אויסערליכער ציוני־סטישער פאליטיק פארהאלט זיך דער ארץ ישראל איד אנדערש ווי דער גלות ציוניסט.

ער ווערט ניט אזוי באגייסטערט און הערפרייט פון יעדער גוט ווארט, וואס א גוי זאגט אדער שרייבט.

ער איז פיעל קאלטער און סקעפטישער פון ציוניסט.

און עס איז קיין וואונדער ניט פאר זיינע אויגען שפרייט זיך א ווייסט ניט בע ארבייט לאנד און דערצו איז דער באַ־דען א שטייטעריגער און זומפען דארף ער מיט זיין מיה אויסטריקענען.

און אזוי פיעל גליהענדיגע און פיינד־ליכע אויגען ארום.

ארבייט — ארבייט — דאס איז די איינציגע זאך וועגען וועלכער ער קלערט, און ער ווייס אז די ישועה, די גאולה איז הויפטזעכליך אין די אידישע הענט.

און הערט דערפאלעסטינער די ציוי־ניסטישע פארשידען קאלירטע התפעלות שמייכעלט ער אין סקעפטיש אין בעסטען פאל...

און הערט ער ווי די ציוניסטען פון חוץ לארץ באזינגען דאס לאנד און זיין ארבייט אין פארשיעדענע מליצות, ווערט איהם אומעטיג אויף־הארצען אפשר טאקע ווי א דיכטער, ווען ער זעהט ווי מען פארצוקערט זיין דיכ־טונג ווי מען פארזעהט זיינע ליידען אי־בער זיין 'נאלדענער פען'.

נעלער שנאה צום גלות ווייסען ניט די פאלעסטינער אידען.

אמת זיי, די פאלעסטינער אידען האָ־בען דאס געפיהל, אז דאס גאנצע גלות אידענטום קוקט אויף זיי אין וואכט אויף זיי, אבער דערפאר ווייסען זיי אויך, אז דאס גלות אידענטום איז זייער שטוי־צע און האבען אפילו א דרך ארץ פארן גלות ווי פאר א גרויסער טראגישער מאכט.

מערקווירדיג לאיאל זיינען זיי צו אלעס וואס ווערט פון אידען געשאפען גלות, אין דער צייט ווען דער ציוניסט לעבענדיג אין שאפענדיג אין גלות האט קיינמאל קיין גוט ווארט ניט פאר דעם גלות.

אויך בנוגע דער שפראכען פראגע איז דער פאלעסטינער דאס רוב ניט קיין זשארגאן פרעסער ווי דער ציוניסט אין גלות.

אויף די ברענעס פון יפו אין די אי־דישע קאלאניעס הערט איהר זעהר אפט אידישע פאלקס ליעדער. אין דער צייט ווען דער רוב ציוניסטען אין גלות אויף זייערע שמחות געהען ניט ווייטער פון "יחי־לילי".

אין בולטער און בולטער ווערט לעצטענס דער אונטערשיעד צווישען דעם ציוניסט און דעם פאלעסטינער.

פסיכאלאגיש זענען זיי ווייט איינער פון צווייטען טאקע כרחוק מזרח ממערב אזוי אז צייטענווייז קען זיך דאכטען אז דער אידישאל זייערער איז ניט איין, דערזעלבער.

דער ציוניסט (אין פארגלייך צום פא לעסטינער) איז דאס רוב א בעל מליצה א פראזען ווארפער. דער פאלעסטינער ווידער איז דאס רוב ניכטער און רע־אליסט.

דער ציוניסט רעדט פון "ציון", דער פאלעסטינער פון "לאנד".

בנוגע דער ארץ ישראל פראגע רעדט דער ציוניסט מיט התלהבות וועלכע כא־ראקטערעזירט איהם אליין. דער פאלעס טינער רעדט וועגען דעם לאנד ווי א פאכמאן, אהן באפוצאכצען, אט אזוי ווי עס איז.

און ניט נאר וועגען ארץ ישראל אליין רעדען זיי, דענקען און פיהלען פאר־שיעדען, נאר אויך בנוגע דער פראגע וועגען תוי־לארץ.

פון דער ציוניסטישער פראפעסיא־

THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd.
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 5